

Ο περί Προστασίας Μαρτύρων Νόμος του 2001 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 95(I) του 2001

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας Μαρτύρων Νόμος του 2001.

ΜΕΡΟΣ Ι — ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο—

«ειδικά μέτρα προστασίας» σημαίνει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 5 μέτρα προστασίας μαρτύρων που χρήζουν βοήθειας·

«κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης» σημαίνει κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης ή άλλη διευθέτηση με την οποία μάρτυρας, παρόλο που απουσιάζει από την αίθουσα του Δικαστηρίου ή τον τόπο όπου διεξάγεται η διαδικασία, δύναται να βλέπει και ακούει τα πρόσωπα που βρίσκονται στην αίθουσα του Δικαστηρίου ή τον άλλο τόπο, και να το βλέπουν και να τον ακούσουν τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 6·

«μάρτυρας που χρήζει βοήθειας» σημαίνει μάρτυρα που χρήζει βοήθειας δυνάμει του άρθρου 3.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ — ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΕΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Μάρτυρας που
χρήζει βοήθειας.

3.—(1) Μάρτυρας σε ποινική διαδικασία χρήζει βοήθειας δυνάμει του παρόντος εδαφίου—

(α) Αν κατά το χρόνο της ακρόασης δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του· ή

(β) αν το Δικαστήριο κρίνει ότι η μαρτυρία που θα δοθεί από το μάρτυρα ενδέχεται να επηρεαστεί λόγω του ότι ο μάρτυρας είναι διανοητικά ασθενής ή άλλως πως μειωμένου νοητικού και κοινωνικής προσαρμοστικότητας· ή

(γ) αν ο μάρτυρας πάσχει από σωματική αδυναμία ή αναπηρία.

(2) Μάρτυρας σε ποινική διαδικασία χρήζει βοήθειας δυνάμει του παρόντος εδαφίου αν το Δικαστήριο ικανοποιείται ότι η ποιότητα της μαρτυρίας που θα δοθεί από το μάρτυρα ενδέχεται να επηρεαστεί λόγω φόβου ή αγωνίας ή οδύνης εκ μέρους του μάρτυρα σε σχέση με την κατάθεσή του κατά τη διαδικασία.

(3) Το Δικαστήριο για να αποφασίσει κατά πόσο μάρτυρας χρήζει βοήθειας δυνάμει του εδαφίου (2) λαμβάνει υπόψη ιδιαίτερα—

(α) Τη φύση και τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε το αδίκημα στο οποίο αφορά η διαδικασία·

(β) την ηλικία του μάρτυρα·

(γ) το κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο και την εθνική καταγωγή του μάρτυρα·

(δ) το οικογενειακό και εργασιακό περιβάλλον του μάρτυρα·

(ε) τις θρησκευτικές ή πολιτικές πεποιθήσεις του μάρτυρα·

(στ) τη συμπεριφορά του κατηγορουμένου ή μελών της οικογένειάς του ή των συνεργατών του κατηγορουμένου έναντι του μάρτυρα· και

(ζ) τις απόψεις τις οποίες εξέφρασε ο μάρτυρας.

(4) Όταν το θύμα ποινικού αδικήματος προβλεπόμενου από τον περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο του 2000, και τον περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Προσώπων και περί Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Ανηλίκων Νόμο του 2000, είναι μάρτυρας σε ποινική διαδικασία σε σχέση προς το εν λόγω αδίκημα, ο μάρτυρας θεωρείται ως μάρτυρας που χρήζει βοήθειας σε σχέση προς τη διαδικασία αυτή, εκτός αν δηλώσει στο Δικαστήριο την επιθυμία του να μη θεωρηθεί ως μάρτυρας που χρήζει βοήθειας.

(5) Μάρτυρας που έχει ενταχθεί στο Σχέδιο Προστασίας Μαρτύρων και Συνεργατών της Δικαιοσύνης, που καθιερύεται με το άρθρο 17, θεωρείται ως μάρτυρας που χρήζει βοήθειας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ — ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

4.—(1) Το Δικαστήριο δύναται, είτε ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε των μερών σε ποινική διαδικασία είτε αυτεπάγγελα, να διατάξει όπως μάρτυρας θεωρηθεί ως μάρτυρας που χρήζει βοήθειας δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Καθορισμός
μέτρων
προστασίας
μαρτύρων
που χρήζουν
βοήθειας.

(2) Όταν το Δικαστήριο διατάξει όπως μάρτυρας θεωρηθεί ότι χρήζει βοήθειας, το Δικαστήριο καθορίζει τα μέτρα τα οποία, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, θα βελτιώσουν την ποιότητα της μαρτυρίας που θα δοθεί από το μάρτυρα και διατάσσει, δυνάμει του παρόντος άρθρου, τα μέτρα τα οποία θα εφαρμοστούν αναφορικά με τη μαρτυρία που θα δοθεί από το μάρτυρα.

(3) Όταν εκδίδεται από το Δικαστήριο διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (2), τα ειδικά μέτρα θα ισχύουν από της εκδόσεως του διατάγματος μέχρι περατώσεως της διαδικασίας για τους σκοπούς της οποίας εκδόθηκε, ή της διαφοροποίησης ή ακύρωσης του διατάγματος από το Δικαστήριο, αν τούτο κρίνει ότι αυτό απαιτεί το συμφέρον της δικαιοσύνης.

5.—(1) Κατά την εκδίκαση αδικημάτων και για τους σκοπούς της προστασίας μαρτύρων που χρήζουν βοήθειας, το Δικαστήριο δύναται να διατάξει όπως—

Ειδικά μέτρα
προστασίας.

(α) Ολόκληρη ή μέρος της υπόθεσης εκδικαστεί κεκλεισμένων των θυρών· και

(β) η κατάθεση οποιουδήποτε μάρτυρα που χρήζει βοήθειας ή άλλου προσώπου, η κατάθεση του οποίου ενδέχεται να επηρεαστεί δυσμενώς, ληφθεί στην απουσία του κατηγορουμένου αφού δοθούν οδηγίες και γίνουν οι αναγκαίες διευθετήσεις ώστε ο κατηγορούμενος να λαμβάνει γνώση της κατάθεσης του εν λόγω μάρτυρα και αντεξετάζει αυτόν.

(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1) το Δικαστήριο δύναται, ιδιαίτερα για σκοπούς προστασίας των μαρτύρων, να διατάξει—

(α) Την τοποθέτηση ειδικού διαχωριστικού· ή

(β) τη χρήση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης· ή

(γ) χρήση οποιουδήποτε άλλου μέσου ή συστήματος,

κατά τρόπο που ο κατηγορούμενος να μην είναι ορατός από το μάρτυρα και αντίστροφα.

(3) Για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου το Δικαστήριο πρέπει, στις πιο πάνω περιπτώσεις, να ικανοποιείται ότι έγιναν οι κατάλληλες τεχνολογικές και άλλες διευθετήσεις και ότι λήφθηκαν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε ο κατηγορούμενος να δύναται να παρακολουθεί ακουστικά τη διαδικασία και να δίνει οδηγίες στο δικηγόρο του.

Διαχωριστικό.

6. Όταν το Δικαστήριο διατάζει την τοποθέτηση ειδικού διαχωριστικού το οποίο να παρεμποδίζει τη θέα του κατηγορουμένου από το μάρτυρα κατά τη διάρκεια που αυτός δίνει μαρτυρία ή ορκίζεται, το διαχωριστικό αυτό δεν πρέπει να παρεμποδίζει τη θέα του μάρτυρα από το Δικαστήριο, τους δικηγόρους των διαδίκων και οποιοδήποτε μεταφραστή ή άλλο πρόσωπο που ορίστηκε για να βοηθά το μάρτυρα.

Κλειστό κύκλωμα.

7. Όταν το Δικαστήριο διατάζει όπως η μαρτυρία του μάρτυρα που χρήζει βοήθειας δοθεί μέσω κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, ο μάρτυρας ενώ απουσιάζει από την αίθουσα του Δικαστηρίου πρέπει να βλέπει και ακούει τα πρόσωπα τα οποία βρίσκονται στην αίθουσα του Δικαστηρίου, όπως και τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 6 πρέπει να δύναται να βλέπουν και να ακούσουν το μάρτυρα.

Κεκλεισμένων των θυρών.

8.—(1) Όταν το Δικαστήριο διατάζει την εκδίκαση της υπόθεσης κεκλεισμένων των θυρών, το Δικαστήριο δύναται να διατάζει όπως μη παραβρίσκεται στο Δικαστήριο οποιοδήποτε πρόσωπο που θα καθορίσει το Δικαστήριο.

(2) Το Δικαστήριο δε δύναται να αποκλείσει τον κατηγορούμενο, τους δικηγόρους των διαδίκων και οποιοδήποτε μεταφραστή ή άλλο πρόσωπο που ορίστηκε για να βοηθά το μάρτυρα.

Οπτικογραφημένη κατάθεση.

9.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο δύναται να κάνει δεκτή ως κυρίως εξέταση την οπτικογραφημένη κατάθεση μάρτυρα ο οποίος χρήζει βοήθειας.

(2) Το Δικαστήριο δε θα αποδέχεται την οπτικογραφημένη κατάθεση ή μέρος της αν, κατά τη γνώμη του, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων της υπόθεσης, η αποδοχή της δε θα ήταν προς το συμφέρον της δικαιοσύνης.

(3) Το Δικαστήριο δε θα αποδέχεται την οπτικογραφημένη κατάθεση δυνάμει του εδαφίου (1) εκτός αν—

(α) Η οπτικογράφηση αφορά την υπό εκδίκαση υπόθεση·

(β) ο μάρτυρας του οποίου η οπτικογραφημένη κατάθεση έγινε αποδεκτή είναι δυνατό να εμφανιστεί στο Δικαστήριο για αντεξέταση, αν τούτο ζητηθεί·

(γ) τηρήθηκαν οι κανόνες λήψης οπτικογραφημένης κατάθεσης που αναφέρονται στο άρθρο 10·

(δ) παρουσιάζεται μαζί με την οπτικογραφημένη κατάθεση απομαγνητοφωνημένη και ηχητική ζώνη της οπτικογράφησης.

10. Οι κανόνες λήψης οπτικογραφημένης κατάθεσης είναι οι ακόλουθοι:

(α) Αναφέρεται ή αναγράφεται πριν από την έναρξη της κατάθεσης το όνομα, διεύθυνση, επάγγελμα και ιδιότητα του προσώπου που παίρνει την κατάθεση, καθώς επίσης και του προσώπου που χειρίζεται τη συσκευή οπτικογράφησης·

(β) αναφέρεται ή αναγράφεται ο τόπος, ημερομηνία και ώρα έναρξης της κατάθεσης, καθώς επίσης και η ώρα λήξης της κατάθεσης·

(γ) αναφέρεται ή αναγράφεται το όνομα, διεύθυνση και επάγγελμα του προσώπου που δίνει την κατάθεση·

Κανόνες λήψης οπτικογραφημένης κατάθεσης.